

สรุปและเสนอแนะ

เนื่องจากการจัดตั้ง เมืองพัทยา เป็นไปในลักษณะที่รัฐบาล เป็นฝ่ายยื่นให้ เช่นเดียวกับรูปการปกครองท้องถิ่นอื่น ๆ จึงอาจเป็นไปได้ว่าเมืองพัทยาทั้งเร็วเกินไป^๒ ไม่มีการเตรียมประชาชน เป็นผลให้ประชาชนปรับตัวไม่ทัน และไม่เข้าใจหลักการ เกี่ยวกับเมืองพัทยา เช่น เข้าใจว่าสมาชิกคือฝ่ายบริหาร มีปัญหาหรือข้อข้องใจใด ๆ เกี่ยวกับ เมืองพัทยาจึงมักคิดต่อสมาชิกก่อน^๓ แต่กระนั้น การตั้ง เมืองพัทยาก็ทำให้การบริหารท้องถิ่นคล่องตัวและรวดเร็วขึ้น^๔ แต่อย่างไรก็ตาม การบริหารงานย่อมเกิดปัญหาและอุปสรรคได้เสมอ โดยเฉพาะหน่วยงานที่เพิ่งตั้งใหม่อย่าง เมืองพัทยา แม้จะได้พยายามแก้ไขปัญหาค่าง ๆ แล้ว แต่ปัญหาค่าง ๆ ก็ยังคงเกิดขึ้นต่อไป

Choop Karnjanaprakorn, "Municipal Government in Thailand as an Institution and Process of Self-Government" (Doctoral Dissertation, Department of Government, Indiana University, 1953), pp. 92 - 105.

^๒ สัมภาษณ์นายสนม คุณเจริญ, สมาชิกสภาเมืองพัทยา (เลือกตั้ง) เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๒๕

^๓ สัมภาษณ์นายสนม คุณเจริญ, วันเดียวกัน.

^๔ สัมภาษณ์นายบุญสม นนทะโชติ หัวหน้ากองการศึกษาเมืองพัทยา เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๒๕

จากผลการวิจัยค้ำโครงสร้างของ เมืองพัทยา การควบคุม เมืองพัทยาและค้ำ ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหาร เมืองพัทยา ทำให้ทราบว่า ปัญหาของ เมืองพัทยานั้น มีหลายประการค้ำยกัน แต่ก่อนจะพิจารณาในค้ำนี้ ควรได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการ บริหารงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นเสียก่อน โดยหลักการนั้น การบริหารงานของหน่วย การปกครองท้องถิ่นจะมีประสิทธิภาพ และยังคงผลสำเร็จให้ เกิดแก่การปกครองประ เทศใน ระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริงนั้น จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ ๓ ประการคือ

๑. มีรูปการปกครองที่ และประกอบไปค้ำยกลไกที่มีคุณประโยชน์ หรือมี ค่าโครงสร้างที่ เป็นแกนสาร

๒. มีบุคคลที่มีความสามารถซ้อสัตย์ และมีการจัดองค์การที่ เหมาะสมอันจะทำให้ การบริหารงานบัง เกิดประสิทธิผลอย่างประหยัด

๓. อำนาจสูงสุดต้องตกกับราษฎร การปฏิบัติของฝ่ายรัฐบาลต้องมีมาตรฐาน คุณภาพสูงและ เกิดประโยชน์แก่ประชาชน ทั้งผู้ที่ได้รับ เลือกลงมาต้อง เป็นผู้ที่ยืนยันซ้อแข็ง ๑

หากพิจารณาหลักการสำคัญ เช่นที่กล่าวมานี้ ย่อมเห็นได้ว่า การบริหารงานของ หน่วยงาน เช่นเทศบาลหรือ เมืองพัทยา แห่งใดจะเป็นไปค้ำยดี และมีประสิทธิภาพแค่ไหน ย่อมขึ้นกับองค์ประกอบสำคัญ ๒ ประการ คือ (๑) คนและ (๒) รูปแบบหรือระบบ บริหาร ฉะนั้น เมื่อมีข้อบกพร่องเกิดขึ้น จึงยอมหมายถึงว่า เป็นผลอันสืบ เนื่องมาจากความ บกพร่องของคนหรือแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้ง ๒ อย่างรวมกัน ซึ่งก็จำเป็นจะต้อง แก้ไขให้ค้ำขึ้น

(๑) ค้ำนรูปแบบ

๑.๑ โครงสร้างไม่เป็นประชาธิปไตย

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของสภา เมืองพัทยา ซึ่งอาศัยหลักการและแนว ความค้ำกั้งกล่าว จะเห็นว่าสภา เมืองพัทยาประกอบด้วยสมาชิก ๒ ประเภทคือ สมาชิก

โดยการแต่งตั้ง จำนวน ๔ คน และสมาชิกโดยการเลือกตั้ง จำนวน ๔ คน ทั้งนี้เว้นแต่
วาระเริ่มแรกสมาชิกมาจากการแต่งตั้งทั้งหมด^๑ รวม ๑๒ คน โดยสมาชิกผู้หนึ่งจะ
ดำรงตำแหน่งนายกเมืองพัทยาเสีย ๑ คน ฉะนั้น อาจกล่าวได้ว่าโดยเนื้อหาแล้ว การ
ปกครอง เมืองพัทยายังไม่มีลักษณะเป็นประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์^๒ กล่าวคือ อำนาจ
อธิปไตยมิได้เป็นของชุมชนนากลือหรือพหุชนทั้งหมด แต่เป็นเพียงกึ่งหนึ่งและอีกกึ่งหนึ่ง เป็น
ของรัฐบาลกลาง จุดนี้เองที่เป็นจุดให้ถูกโจมตีกันมากกว่า การปกครองและการบริหาร
เมืองพัทยาขัดต่อหลักประชาธิปไตย อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเมืองพัทยา เป็นระบบ
บริหารงานท้องถิ่นรูปแบบใหม่ ซึ่งเพิ่งนำมาใช้ เป็นครั้งแรก คนไทยเรายังใหม่ต่อการบริหาร
งานแบบนี้ ฉะนั้นหากเริ่มต้นไม่ดี ไม่นั่นคงพอ อาจประสบความล้มเหลวแต่ต้นมือ^๓
และรัฐบาลเองจำต้อง เป็นผู้วางแนวทางให้ท้องถิ่นในลักษณะของการนำ (guided
municipal government) เพื่อให้ประสบผลสำเร็จ โดยเน้นที่ประสิทธิภาพก่อนประชาธิปไตย
 ทั้งนี้เพื่อมิให้ เสถียรภาพของฝ่ายบริหารต้องสั่นคลอน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการ
บริหารในบั้นปลาย^๔ ประกอบกับลักษณะปัญหาที่เกิดขึ้นในตัว เมืองพัทยา ซึ่งไม่อาจแก้ไข

^๑ "ในวาระเริ่มแรก แต่ไม่เกิน ๒ ปีนับแต่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
เมืองพัทยาใช้บังคับ ให้สภา เมืองพัทยาประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวน
สิบ เจ็ดคน..."

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ เมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๑, มาตรา ๑๐๔

^๒ จำนวนฤทธิ แยมกลีบ และจงศักดิ์ สุวรรณประดิษฐ์, อ้างแล้ว, หน้า ๑๗๖

^๓ ธวัช ชินมิตร, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๓๒.

^๔ จำนวนฤทธิ แยมกลีบและจงศักดิ์ สุวรรณประดิษฐ์, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๗๗.

โดยท้องถิ่น แต่เพียงลำพัง จึงได้กำหนดให้สภา เมืองพัทยาประกอบด้วยสมาชิกที่แต่งตั้ง
จากผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ๔ คน และผู้แทนสาขาอาชีพต่าง ๆ อีก ๔ คน ซึ่งนับว่า
เป็นประโยชน์ที่จะได้อาศัยความรู้ความสามารถชำนาญงานของข้าราชการที่จะช่วยการ
ดำเนินงานของ เมืองพัทยา และยังเป็น การควบคุมโดยรัฐบาลที่จะช่วยป้องกันมิให้ระบบ
บริหารงานแบบใหม่ไม่ประสบความสำเร็จล้มเหลวแต่ต้นมือ เพราะความไม่รู้ของประชาชน
เกี่ยวกับหลักและวิธีการดำเนินงานของ เมืองพัทยา แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลได้เน้น
ประสิทธิภาพในการบริหาร เป็นสำคัญ ส่วนสมาชิกสภา เมืองพัทยาที่มาจากการ เลือกตั้งนั้น
นอกจากจะต้องมีคุณสมบัติขั้นพื้นฐานโดยทั่วไปแล้ว คุณสมบัติที่น่าพิจารณาอีกประการหนึ่งคือ
การ เป็นผู้ใฝ่รู้หาวิชาโรงเรียนและที่ติดตามกฎหมายว่าด้วยภาวการณ์บำรุงท้องที่ให้แก่เมืองพัทยา
ในปีที่มีการ เลือกตั้ง หรือปีก่อนที่มีการ เลือกตั้ง ๑ ปี ซึ่ง เท่ากับ เป็นการ เปิดโอกาสให้บุคคล
ที่มีใฝ่รู้หาวิชาในเขต เมืองประจำ ได้มีสิทธิและโอกาสออกเสียงหรือสิทธิสมัครรับ เลือกตั้ง
แต่อย่างไรก็ตาม เท่าที่ผ่านมาประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียง เลือกตั้ง โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย
มักจะละเลยสิทธินี้ หรือหากจะใช้สิทธิก็มักจะ เลือกบุคคลที่ตนเคยรู้จัก หรือ เคยให้สิ่งตอบแทน
แก่ตน ฉะนั้น หากพิจารณาแล้วจะ เห็นได้ว่า สมาชิกที่มาจากการ เลือกตั้งส่วนใหญ่เป็นผู้มี
ฐานะทาง เศรษฐกิจดี และเป็นเจ้าของกิจการที่มั่นคง เมื่อมารวมกับสมาชิกจากการ
แต่งตั้งจำนวน ๔ คน ซึ่งมาจากข้าราชการและกลุ่มอาชีพต่าง ๆ การ เป็นประชาธิปไตย
ย่อมลดน้อยลง เพราะสภาย่อมต้องกำหนดนโยบายในลักษณะรักษามลประโยชน์ของตนไว้
หรือหากจะกำหนดนโยบายให้ผลประโยชน์แก่ประชาชนบ้าง ก็เป็นเพียง เล็กน้อย เพื่อ
ผลประโยชน์ด้านการ เมืองในการ เลือกตั้งที่จะมีขึ้นต่อไปเท่านั้นเอง ฉะนั้น การแก้ไข
ปรับปรุงองค์ประกอบแห่งโครงสร้างของสภา เมืองพัทยาให้ เป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้น เพื่อให้

อำนาจที่ได้กระจายไปตกถึงมือประชาชน ซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอย่างแท้จริง มีใช้ให้อยู่ในมือของนักธุรกิจ ซึ่ง เท่ากับ เป็นการ เสริมอำนาจให้ชนกลุ่มน้อยมีอำนาจยิ่งขึ้นกว่า เกิม จึง เป็นสิ่งที่น่ากระทำและอยู่ในวิสัยที่จะกระทำได้ เพราะสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นย่อมสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ ๑

ในค่านปลัด เมืองพัทยา ก็มีผู้มองว่า ตำแหน่งปลัด เมืองพัทยา ซึ่งมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในทางบริหารของ เมืองพัทยา ซึ่งควรมาจากการ เลือกตั้งจากประชาชน กลับ เป็น ตำแหน่งที่มาจาก การแต่งตั้ง เป็นการขัดต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย นอกจากนั้น การที่ปลัด เมืองพัทยา ได้รับแต่งตั้ง โดยการจ้างจากสภา เมืองพัทยา ก็ทำให้ปลัด เมืองพัทยา ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของสภา ซึ่งอาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่ เป็นไปโดยขาดความสำนึก และรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น แต่จะเอาใจสภา เมืองพัทยา เป็นสำคัญ เพื่อความอยู่รอดของตำแหน่งของตน ๒

การมองในลักษณะนี้ น่าจะไม่สอดคล้องกับหลักการของระบบผู้จัดการ เทศบาล ดังได้กล่าวมาแล้ว ทั้งนี้โดยแนวความคิดนี้ สมาชิกสภา เมืองพัทยาคือคณะตัวแทน "เจ้าของ" หรือประชาชนในเมืองพัทยา ประธานสภา ก็คือหัวหน้าคณะ "เจ้าของ" ซึ่งเป็น ฝ่ายกำหนดนโยบาย ความต้องการ ที่ฝ่ายผู้เป็นเจ้าของต้องการ จากนั้นก็ได้มอบหมายให้ "ปลัด เมืองพัทยา" หรือผู้จัดการ ไปบริหารและดำเนินการในนามของ เจ้าของอำนาจโดยอาศัย กลไกคือพนักงานเมืองพัทยาที่เมืองพัทยา (เจ้าของ) มีอยู่ ทำให้เกิดผลตามที่ เจ้าของต้องการ โดยนัยนี้ ปลัด เมืองพัทยาจึงบริหารงานรับผิดชอบโดยตรงต่อสภา เมือง ภายใต้อำนาจของ

๑ งานฤทธิ์ แยมกลีบและจงศักดิ์ สุวรรณประดิษฐ์, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๗๘.

๒ ประหยัด หงษ์ทองคำ, "การปกครองท้องถิ่นรูปพิเศษ เมืองพัทยา" ท้องถิ่น ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๑๐ (ตุลาคม ๒๕๒๒) และสัมภาษณ์นายประทีป ปฐมชัยวัฒน์, หัวหน้า สำนักปลัด เมืองพัทยา เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๒๕.

ประชาชนสภาฯ ซึ่งเป็นหัวหน้า จึงถือเสมือนว่า "ประชาชน" คือสภา เป็นผู้บริหาร เมือง เอง
 ฉะนั้น ประชาชนจึง เป็นทั้งผู้บริหารและเจ้าของ จึงทำให้ผู้ เป็นหัวหน้าสวมหมวก ๒ ใบคือ
 เป็นทั้ง "ประชาชนสภา" และ "นายกเมืองพัทยา" แต่ในฐานะนายกได้มอบอำนาจให้
 ปลัด เมืองทำหน้าที่บริหารแล้ว ฉะนั้น บทบาทของนายกเมืองพัทยาก็อยู่ในฐานะ "พิธีกร"
 หรือ "สัญลักษณ์ของเมือง" (symbol) เท่านั้น^๑ ฉะนั้น การได้มาซึ่งผู้บริหาร
 ของเมืองพัทยาก็ไม่จำเป็นต้องติดกับหลักการแห่งระบอบประชาธิปไตย จนถึงต้องยกเลิกเปลี่ยนแปลง
 โครงสร้างแต่อย่างใด

๑.๒ บทบาทและอำนาจของสภา เมืองพัทยา

ได้กล่าวมาแล้วว่า สภาเทศบาลในระบบบริหารงานแบบผู้จัดการ เทศบาลนี้
 มีบทบาทและมีอำนาจมาก สภาเมืองพัทยาก็เช่นกัน มีอำนาจทั้งนิติบัญญัติและบริหารโดยไม่มี
 องค์กรใดจะมาถ่วงรั้งอำนาจของสภาได้ ทำให้การบริหารงานของสภาขาดการถ่วงถ่วง
 ทักท้วงหรือถ่วงดุลย์อำนาจที่เหมาะสม จะเห็นได้ว่ากฎหมายให้มีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอน
 ปลัด เมืองพัทยา รวมตลอดถึงมีอำนาจที่จะควบคุมการปฏิบัติราชการของปลัด เมืองพัทยาให้ เป็น
 ไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของกระทรวงมหาดไทย ข้อบัญญัติ นโยบายและแผน
 อื่นๆ จึง เห็นได้ชัดว่า กฎหมายกำหนดให้สภา เมืองพัทยามีบทบาทอำนาจเหนือปลัด เมือง
 พัทยา ซึ่งเป็นฝ่ายบริหารอย่างกว้างขวาง ลักษณะเช่นนี้ ย่อมมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพ
 ในการบริหารงานของปลัด เมืองพัทยาไม่น้อย หากความสัมพันธ์ระหว่างปลัด เมืองและสภา
 เมืองไม่สู้ดีนัก ผลกระทบดังกล่าวจะเพิ่มมากขึ้น เป็นเงาตามตัว^๒ ฉะนั้น สมาชิก
 สภาจึงต้อง เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเสียสละและคำนึงถึงประโยชน์ของ

^๑ ประเวศ คอตระกูล, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๘ - ๑๙.

^๒ ประหยัด หงษ์ทองคำ, อ้างแล้ว, หน้า ๒๕.

ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง แต่สิ่งที่หวังก็กล่าวนี้ แม้เวลาจะผ่านไปนานแล้วก็ปรากฏให้เห็น
น้อยมาก ๑ อย่างไรก็ตาม หากจะมีการเลือกตั้ง นอกจากการเห็นแก่พวกพ้องของ
ราษฎร วัตถุประสงค์ของนักการเมืองที่สิงอยู่ในจิตใจของอดีตสมาชิกสภาเทศบาล ก็อาจทำให้
การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเป็นไปในแบบเดิม คือการถือหางพวกพ้อง และ
รณรงค์หาเสียงโดยทุ่มเทเงินทอง เพื่อให้ได้ตำแหน่งในเทศบาล เพื่อถอนทุนคืนแล้ว
แบบการบริหารงานดังกล่าวคงไม่อาจแก้ปัญหาที่จะทำให้การเมืองในวงการเทศบาล
หมดไปเหลือแต่การบ้านได้ ยิ่งกว่านั้น คุณภาพของคนไทยเรายังต่ำอยู่ ความรอบรู้
ชำนาญงานบ้านนี้อาจมีไม่พอ ทั้งสภาโดยปกติจะประกอบด้วยสมาชิกที่มีอาชีพส่วนตัวอยู่
แล้ว อาจละเลยต่อการควบคุมการดำเนินงานของปลัด เมืองพัทยาโดยใกล้ชิด ซึ่งอาจ
เนื่องมาจากความไว้วางใจในความสามารถของผู้จัดการที่ตนเองแต่งตั้งอย่างหนึ่ง กับอาจ
ไม่มีเวลาว่างพออีกอย่างหนึ่ง เหล่านี้อาจจะเป็นผลให้ปลัด เมืองพัทยา ซึ่งกุมอำนาจการ
บริหารตามลำพังผู้เดียว ดำเนินงานผิดพลาดไปจากวัตถุประสงค์ ไม่ว่าจะ เจตนาหรือไม่
ก็ตามกว่าสภาจะทราบเรื่องก็อาจช้าเกินไปแล้วก็ได้ ฉะนั้น เห็นได้ว่าความล้มเหลว
หรือความสำเร็จในการบริหารงานด้วยระบบผู้จัดการนี้ มิได้ขึ้นต้นความรู้ความสามารถ
ของผู้จัดการเทศบาลแต่เพียงผู้เดียว แต่ต้องอาศัยสภาด้วยเช่นกัน เพราะถึงได้กล่าว
แล้ว สภาเทศบาลโดยทั่วไป ย่อมทรงไว้ซึ่งอำนาจที่จะถอดถอนผู้จัดการเทศบาลได้ ถ้า
ปรากฏว่าผลงานที่ได้รับไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ แต่หากสภาเทศบาลหย่อนสมรรถภาพ ก็ไม่มี
ผู้ใดถอดถอนได้ ก่อนการเลือกตั้งครั้งต่อไป ๑ อย่างไรก็ตาม กรณีเมืองพัทยา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยคำแนะนำของผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจยุบสภา

International City Managers' Association, Handbook for
Councilmen in Council-Manager City (Chicago: The International
City Managers' Association, 1955), p. 1.

เมืองพัทยา เพื่อให้มีการเลือกตั้งและแต่งตั้งสมาชิกใหม่^๑ ได้ ซึ่งอำนาจดังกล่าว เป็น
 สิ่งจำเป็นสำหรับการปกครองในปัจจุบัน เพื่อควบคุมความประพฤติและอำนาจดังกล่าวต้อง
 แขนงไว้สูง ๆ กล่าวคือ ให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้ใช้อำนาจนี้ เพื่อให้เหมาะสมและมีให้เกิดการ
 ใช้อำนาจไม่เป็นธรรม^๒ แต่อย่างไรก็ตาม การรับฟังคำแนะนำจากผู้บริหารราชการ
 จังหวัดเพียงแห่งเดียว อาจเป็นเรื่องค่อนข้างแคบเกินไป ควรฟังเสียงจากประชาชนบ้าง
 โดยอาจเสริมให้มีขั้นตอนของ public hearing หรือ referendum หรือ
 plebiscite แล้วแต่กรณีประกอบความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัด ก็จะเหมาะสม
 กับหลักการยิ่งขึ้น^๓ แม้ว่าขั้นตอนดังกล่าวจะต้องใช้เวลามากก็ตาม

โดยเหตุที่สภามีอำนาจและบทบาทมากดังกล่าวแล้ว ฉะนั้น จึงย่อมเป็นสิ่ง
 จำเป็นที่จะต้องมีสภา เทศบาลที่ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งสามารถได้
 มาโดยการเลือกตั้งด้วยการแบ่งเขตให้ราษฎรกลุ่มเล็กกลุ่มน้อย มีตัวแทนของตน ซึ่งจะได้
 ผู้รู้เห็นความต้องการอย่างแท้จริง เข้าไปปฏิบัติหน้าที่ ทั้งจะได้คนที่มีความรู้ความสามารถ
 ซึ่งอาจไม่ใช่ผู้ที่มีเขาไปรับใช้ท้องถิ่นด้วย

นอกจากนั้น ก็จำเป็นต้องได้สภา เทศบาลที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้วย
 เพื่อช่วยให้การบริหารงานของเมือง เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงจำเป็น
 ต้องมีสมาชิกสภา เป็น ๒ ประเภท^๔ คือ โดยการแต่งตั้งจากราชการและผู้มีความรู้

^๑ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ เมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๑, มาตรา ๒๓.

^๒ สัมภาษณ์นายประเวศ ทอศรีกุล ผู้อำนวยการกองราชการส่วนท้องถิ่น
 กรมการปกครอง เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๒๕.

^๓ จ्ञานงฤทธิย์ แยมกลิม ฯลฯ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๑ และสัมภาษณ์
 นายประเวศ ทอศรีกุล, วันเดียวกัน.

^๔ ชวัช ชนิมิตร, อ้างแล้ว, หน้า ๑๓๓.

ในท้องถิ่นนั้น จำนวนหนึ่งและให้เลือกตั้งจากราษฎรอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นประโยชน์ในการที่จะปรึกษาหารือกัน เพื่อวางนโยบายให้รอบคอบตรงตามความต้องการของท้องถิ่น โดยฝ่ายที่ได้รับเลือกตั้งนำปัญหาท้องถิ่นมา และฝ่ายที่ได้รับแต่งตั้งใช้ความรู้ประสบการณ์ร่วมกันพิจารณา^๑ แม้การดำเนินการ เช่นนี้อาจไม่สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยบ้าง แต่ในวาระเริ่มแรกดำเนินการและเป็นรูปแบบการบริหารแบบใหม่ การดำเนินการ เช่นนี้จึง เป็นสิ่งจำเป็น ฉะนั้น การที่กฎหมาย^๒ กำหนดประเภทสมาชิกไว้ ๒ ประเภท จึงน่าจะสอดคล้องกับหลักการบริหารงานและความจำเป็นตามนโยบาย เหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อต้น

อย่างไรก็ตาม จากที่ผ่านมา สภา เมืองพัทยา ได้พยายามที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ของท้องถิ่น โดยเฉพาะปัญหาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ปัญหาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม ปัญหาพ่อค้าเร่ แม่ค้า ฯลฯ ที่รบกวนนักท่องเที่ยว^๓ ปัญหาการจราจร ถนนไม่คึกคัก น้ำท่วม ปัญหาการมุงรุ่ที่สาธารณะ^๔ ฯลฯ แต่ก็มีไร้มล ปัญหาค้างคาวยังคงเกิดขึ้นไป ทั้งนี้ เนื่องจากอำนาจ เทศบาลที่ เมืองพัทยายังจำกัดอยู่กับผู้ละเมิดกฎหมายไม่มี^๕

^๑ สัมภาษณ์ คร.จำลอง ทองดี รองปลัดเมืองพัทยา เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๒๕.

^๒ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ เมืองพัทยา, อ้างแล้ว, มาตรา ๕.

^๓ สัมภาษณ์ พล.ร.ต.ประทีป ประจวบเหมาะ สมาชิกสภา เมืองพัทยา (แต่งตั้ง) เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๕.

^๔ สัมภาษณ์นายสุธรรม พันธุศักดิ์ สมาชิกสภา เมืองพัทยา (แต่งตั้ง) เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๒๕.

^๕ สัมภาษณ์นายสุธรรม พันธุศักดิ์, วันเดียวกัน.

หรือมีน้อยเกินไปค้ำสาธาณูปโภคยังต้องพึ่งหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งกระจุกกระจาย ทำให้สภา
ไม่สามารถกำหนดนโยบายได้เร็วและทันกับปัญหาของท้องถิ่น^๑ ฉะนั้น เมื่อเทียบกับ
เทศบาลแล้ว เมืองพัทยาอยู่ในสภาพที่ต่ำกว่า เนื่องจากมองไม่เห็นผลงาน^๒ เมื่อ
พิจารณาคำณกฎหมายเห็นได้ว่าหน้าที่ของเมืองพัทยามีมาก แต่อำนาจมีน้อย^๓ การตั้ง
เมืองพัทยาขึ้นมาจึงยังไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง^๔

๑.๓ การควบคุมเมืองพัทยาและอิทธิพลของระบบราชการ

แม้ว่าการควบคุมเมืองพัทยาทั้งจากจังหวัดและส่วนกลาง จะเป็นสิ่งที่จำเป็น เพื่อ
ให้เกิดการถ่วงถ่วงองงาน และเป็นการป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้^๕ ก็ตาม

^๑ สัมภาษณ์ นายสนม คุณเจริญ สมาชิกสภาเมืองพัทยา (เลือกตั้ง) เมื่อวันที่ ๗
พฤษภาคม ๒๕๒๕.

^๒ สัมภาษณ์นายเชยวุฒิ พัฒนสิน สมาชิกสภาเมืองพัทยา (เลือกตั้ง) เมื่อวันที่ ๗
พฤษภาคม ๒๕๒๕.

^๓ สัมภาษณ์นายประทีป ปทุมชัยวัฒน์ หัวหน้าสำนักปลัดเมืองพัทยา เมื่อวันที่ ๕
พฤษภาคม ๒๕๒๕.

^๔ สัมภาษณ์นายสนม คุณเจริญ สมาชิกสภาเมืองพัทยา (เลือกตั้ง) วันเดียวกัน.

^๕
สัมภาษณ์นายสุธรรม พันธุ์ศักดิ์ สมาชิกสภาเมืองพัทยา (เลือกตั้ง),
วันเดียวกัน.

แต่การควบคุมในก้านต่าง ๆ โดยเฉพาะก้านการเงิน การบริหารงานบุคคลและขั้นตอน
ในการควบคุมการดำเนินงานและโครงการของท้องถิ่น และก้านอื่น ๆ ก็ทำให้การบริหาร
เมืองพยายาล่าช้า ไม่คล่องตัวเท่าที่ควร ทำให้ประสบปัญหาในด้านโครงสร้างในการบริหาร
งาน ซึ่งลักษณะไม่สมเจตนา รรมยที่ควรทำให้เป็นการปกครองท้องถิ่นรูปพิเศษ ที่มีความ
เป็นอิสระและคล่องตัว ต้องผ่านทั้งจังหวัดและรัฐมนตรี ทำให้เกิดความล่าช้าโดยไม่จำเป็น^๑
ฉะนั้น จึงเห็นกันว่า ควรให้เมืองพยายาขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดย
ไม่จำเป็นต้องผ่านจังหวัด^๒ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกและคล่องตัวดังกล่าว อย่างไรก็ตาม หากได้พิจารณาให้ลึกซึ้งแล้ว เห็นได้ว่า จังหวัดหรือส่วนกลางมิได้ควบคุมเมืองพยายา
มากเกินกว่าขอบเขตที่กฎหมายกำหนด^๓ และความเป็นอิสระนั้น ย่อมต้องมีขอบเขต
จำกัด^๔ และมีองค์ประกอบหลายประการ^๕ แต่ในฐานะที่เมืองพยายา เป็นรูป

^๑ คณิน บุญสุวรรณและคณะ, บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการเมืองพยายา (ฉบับที่ .....) พ.ศ. .... (เอกสารโรเนียว)

^๒ สัมภาษณ์นายประทีป ปทุมชัยวัฒน์ หัวหน้าสำนักปลัดเมืองพยายา, วันเดียวกัน.

^๓ สัมภาษณ์นายสุชาติ ชรรวมงคล ปลัดจังหวัดชลบุรี นายสมทบ ศุภศรี ผู้ตรวจ
การส่วนท้องถิ่นและนายเฉลิมชัย เฟื่องคอน ผู้ช่วยผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี,
วันเดียวกัน.

^๔ ประเวศ ทอตระกุล, อ้างแล้ว, หน้า ๑๕ - ๑๖.

^๕ สมพงษ์ เกษมสิน, สารานุกรมการบริหาร (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
๒๕๑๗). หน้า ๘๘ - ๑๐๑.

การปกครองท้องถิ่นพิเศษ ที่มุ่งแก้ปัญหาต่าง ๆ ในท้องถิ่น ฉะนั้น การพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องนี้ จึง เป็นสิ่งจำเป็นและจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ

ในแง่อิทธิพลของระบบราชการ รัฐบาลมีอำนาจที่จะตรากฎ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ มาใช้ปฏิบัติ และกำหนดมาตรการควบคุม เมืองพัทยาตั้งได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งกระทบถึงความเป็นอิสระ ความคล่องตัวและประสิทธิภาพการบริหาร ฉะนั้น แม้จะได้นำระบบบริหารแบบธุรกิจมาใช้ เพื่อให้มีนักบริหารอาชีพบริหารงานได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพลดความขัดแย้ง และการแทรกแซงทางการเมืองแล้วก็ตาม พฤติกรรมบางประการของระบบราชการ อาจ เข้ามามีบทบาทแทรกแซงการบริหาร เมืองพัทยา เช่นการวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับบทบาทการบริหาร อำนาจหน้าที่ของผู้จัดการที่ขาดความเป็นอิสระ ความคล่องตัว การควบคุมอย่างกวดขัน และขั้นตอน ทำให้เกิดความล่าช้า และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง หากเข้าไปมีอิทธิพลครอบงำเมืองพัทยา ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหาร เมืองพัทยายิ่งมาก

๑.๘ การสรรหาตัวคนเพื่อดำรงตำแหน่งปลัด เมืองพัทยา

คุณสมบัติของผู้จะดำรงตำแหน่งปลัด เมืองพัทยา อาจจะไม่สูงมากนัก^๑ จนหาตัวบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งนี้ไม่ได้ แต่อัตรา เงินเดือนของปลัด เมืองพัทยาน้อยเกินไป^๒ ไม่เหมาะสม ถึงแม้วิธีที่แสดงต่อไปนี้

^๑ ประเวศ ก่อตระกูล, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๘.

^๒ สัมภาษณ์ คร.จำลอง ทองดี รองปลัด เมืองพัทยา เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๒๕, นายชัยวุฒิ พัฒนสิน สมาชิกสภา เมืองพัทยา (เลือกตั้ง) พ.ศ.ท.นพคุณ สมบูรณ์ทรัพย์ สมาชิกสภา เมืองพัทยา (แต่งตั้ง) วันเดียวกัน และนายสุชาติ ชรรวมงคล ปลัดจังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๒๕.

บัญชีอัตราค่าจ้าง
ของ
ปลัดและรองปลัด เมืองพัทยา (๑ ก.พ. ๒๕๒๔)

ลำดับที่	เมืองพัทยานีมีรายจ่ายจริงของปี งบประมาณที่ผ่านมา	ค่าจ้างไม่เกินเดือนละ	
		ปลัด เมือง (บาท)	รองปลัด เมือง (บาท)
๑	ตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาทลงมา	๑๐,๐๐๐-๑๕,๐๐๐	๗,๐๐๐-๘,๕๐๐
๒	เกิน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาทแต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๑๕,๐๐๐-๒๐,๐๐๐	๘,๕๐๐-๑๑,๐๐๐
๓	เกิน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๒๐,๐๐๐-๓๕,๐๐๐	๑๑,๐๐๐-๑๔,๐๐๐

ที่มา : ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยอัตราค่าจ้างปลัดและรองปลัด เมืองพัทยา
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๔.

อัตราค่าจ้างดังกล่าว จึงไม่จริงใจกับบริหารที่มีประสิทธิภาพและความสามารถสูง
สละเงินเดือนในหน่วยงานเก่ามาดำรงตำแหน่งปลัด เมืองพัทยา ที่มีอัตราค่าจ้าง เท่ากันหรือ
ใกล้เคียงกัน หรืออาจต่ำกว่า และหากพิจารณาอัตราครองชีพที่ เมืองพัทยาประกอบด้วยแล้ว
เห็นได้ว่า อัตราค่าจ้างดังกล่าวไม่จริงใจบุคคลให้ เข้ามารับตำแหน่ง เลย นอกจากนี้
ความมั่นคงในการดำรงตำแหน่งยังมีน้อยไป เนื่องจากภาระการดำรงตำแหน่งปลัด เมือง
พัทยานี ๔ ปี หากสภาชุดใหม่ไม่ต่อสัญญาจ้าง โดยยังไม่ประจักษ์ความสามารถหรือมีตัวตน

อยู่แล้ว อาจทำให้ปลัดเมืองพทยาว่างงาน และสภาอาจเลิกจ้างก่อนครบ ๔ ปีก็ได้ หาก ปลัดเมืองทำผิดสัญญาจ้าง ทั้งประเทศไทยยังไม่มีกฏการปกครองและสมาคมของผู้จัดการ เทศบาล ที่จะคุ้มครองผลประโยชน์และให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการอาชีพนี้ และถึงแม้มีเทศบาลแบบ ผู้จัดการเพียงแห่งเดียว คือ เมืองพทยา เท่านั้น หากปลัดเมืองพทยาไม่ได้รับต่อสัญญา หรือ ถูกบอกเลิกสัญญาจ้างก่อนครบกำหนด ก็จะทำให้ตกในฐานะผู้ว่างงาน และหากไม่สบายใจที่จะ ดำรงตำแหน่ง ไม่ว่าเหตุใด ก็ไม่มีทางเลือก ต้องจำใจทำงานต่อไป ซึ่งไม่เป็นผลคือต่อ องค์การ ๑

๑.๕ ปัญหาค่านกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหาร

การบริหารงานบุคคล

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ เมืองพทยา พ.ศ. ๒๕๒๑ ให้ปลัด เมืองพทยา เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาพนักงาน เมืองพทยาและลูกจ้าง และรับผิดชอบในการ ปฏิบัติราชการ เมืองพทยา ๒ แต่กลับนำพระราชกฤษฎีกา ระเบียบพนักงานเทศบาล มาใช้ ๓ ซึ่งไม่เกิดความคล่องตัวและมีการควบคุมหลายขั้นตอน การบริหารงาน บุคคลส่วนใหญ่ยังขึ้นกับ ก.ท. (คณะกรรมการพนักงานเทศบาล) ปลัดเมืองพทยา มีอำนาจ บังคับบัญชา เทียบเท่านายกเทศมนตรี จึงมีอำนาจดำเนินการบริหารบุคคล พนักงานเมือง พทยาตั้งแต่ระดับ ๔ ลงไปเท่านั้น อำนาจการบริหารงานบุคคลจึงมิได้อยู่กับปลัดเมืองพทยา

๑ ประหยัด หงษ์ทองคำ, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๐ - ๓๑.

๒ มาตรา ๕๔.

๓ มาตรา ๖๒.

ทำให้ไม่อาจบริหารงานบุคคลได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมตามหลักการของการปกครอง
ท้องถิ่นรูปนี้ และไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้ง เมืองพัทยา ที่ต้องการให้ลัดคเมืองพัทยา
เป็นผู้รับผิดชอบเชิงบริหารและ เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้าง เมืองพัทยาและ
รับผิดชอบการปฏิบัติราชการของ เมืองพัทยาคงกล่าวแล้วได้

การบริหารงานคลัง การคลังนับได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารงาน เมื่อ
พิจารณาจากรายได้ของเมืองพัทยาคงมาได้แล้ว เมืองพัทยาก็มีรายได้จากภาษีอากร
รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต ตลอดจนรายได้ประเภทอื่น เช่น เกี่ยวกับ
เทศบาลทั่วไป ซึ่งตามข้อเท็จจริงแล้ว สถานการณ์ด้านการคลังของเทศบาลส่วนใหญ่
ไม่สามารถจะเลี้ยงตัวเองได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเมืองพัทยาประสบปัญหาเกี่ยวกับ
รายได้ไม่สอดคล้องกับการหน้าที่ที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ เมืองพัทยา
พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๒๗ ซึ่งมีภาระหน้าที่รับผิดชอบมากกว่าเทศบาลอื่น ๆ อีกทั้ง
ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ เมืองพัทยา มาตรา ๔๕ ให้กระทรวงมหาดไทย
ออกระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการคลัง การงบประมาณการรักษาทรัพย์สิน การจัดหาประโยชน์
จากทรัพย์สิน การพาณิชย์การซื้อ การจ้างและระเบียบอื่น ๆ เกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สิน
ของเมืองพัทยาขึ้นไว้ ฉะนั้น ที่มาของรายได้ส่วนหนึ่งของเมืองพัทยายังคงต้องอาศัย
ระเบียบข้อบังคับอื่น เกี่ยวกับการบริหารราชการท้องถิ่นรูปเทศบาล ซึ่งเทศบาลส่วนใหญ่
ทั่วประเทศต่างก็ประสบปัญหาเกี่ยวกับรายได้ไม่สอดคล้องกับรายจ่ายที่ต้องปฏิบัติตามภาระ
หน้าที่มาแล้ว เมื่อนำระเบียบข้อบังคับ ซึ่งมีขั้นตอนการควบคุมหลายตอนมาใช้กับเมืองพัทยา
ก็ย่อมเกิดปัญหาและอุปสรรคเช่นเดียวกัน

ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร
ราชการ เมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้กำหนดให้เมืองพัทยามีหน้าที่สำคัญเกี่ยวกับการ
รักษาความสงบเรียบร้อยภายในเขตเมืองพัทยา การควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว

การควบคุมอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และสถานบริการอื่น ๆ การรักษา
 ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข
 พระราชบัญญัติการควบคุมการก่อสร้างอาคาร รวมทั้งอำนาจตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย
 ที่ ๔๕๐/๑๔๕๔ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
 ใช้อำนาจตามความในมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินมอบให้เทศบาล (รวม เมือง
 พัทยา) มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินทั้งหลาย อันเป็น
 สาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือ เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินภายในเขตเทศบาลนั้น ๆ ซึ่ง
 ตามข้อกฎหมาย คำสั่ง และระเบียบที่เกี่ยวข้องซึ่งได้กล่าวมาแล้วนั้น ได้มอบเจ้าหน้าที่
 เต็มใจมอบอำนาจให้ เมืองพัทยามิหารราชการให้ เป็นไปตามหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ
 และสามารถแก้ไขปัญหาสำคัญ เฉพาะหน้าต่าง ๆ ให้ เป็นผลดีต่อท้องถิ่น และส่วนราชการ
 รวมอย่างมีประสิทธิภาพได้ หากได้ดำเนินการแก้ไข เสียให้ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริงแล้ว
 ก็จะทำให้การบริหาร เมืองพัทยา มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. ก้านตัวบุคคล

นอกจากด้านรูปแบบ ปัญหาด้านตัวบุคคล เป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อประสิทธิภาพการ
 บริหาร เมืองพัทยา โดยเฉพาะจะต้องได้คนที่มีความรู้ความสามารถ และความเสียสละ
 อย่างสูง เห็นแก่ประโยชน์ของท้องถิ่นอย่างแท้จริง เข้ามารับบริหารงานของ เมืองพัทยา

สัมภาษณ์นายประ เวศ ต่อตระกูล, ผู้อำนวยการกองราชการส่วนท้องถิ่น
 กรมการปกครอง วันเดียวกัน.

แต่จากที่ผ่านมา สิ่งดังกล่าว ปรากฏให้เห็นน้อยมาก^๑ ส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร พนักงานประจำ หรือสมาชิกสภา มักไม่เข้าใจขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ของตน ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความเคยชิน ประสมการณ์ และปัจจัยอื่น ๆ ทำให้ไม่เข้าใจระบบนี้ โดยเฉพาะในหลักการ ระบบบริหารแบบผู้จัดการเทศบาล ไม่มีผู้นำด้านการเมือง เมืองพัทยา ก็เช่นกัน นายกเมืองพัทยา เป็นเพียงผู้นำด้านพิธีการ เท่านั้น จึงทำให้ต่างคนต่างอยากเป็นผู้นำ การก้าวท้าวอำนาจหน้าที่ของกันและกัน จึง เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก

สมาชิกสภา เมืองพัทยา

พิจารณาจากทะเบียนสมาชิกสภา เมืองพัทยา เห็นได้ว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีความรู้ และมีประสบการณ์ทั้งในตำแหน่งอธิบดีราชการและธุรกิจ ซึ่งไม่น่าจะมีปัญหาในด้านการนำความรู้มาพัฒนาท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตาม สมาชิกบางส่วนอาจตั้งใจทำเพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่น แต่โดยที่อาจขาดความรู้หรือขาดความคิดริเริ่ม จึงทำให้มองปัญหาช่วงประเด็นสำคัญ ๆ ไป แต่ไปพิจารณาคำนำพิพากษาเล็กน้อย^๒ ซึ่งไม่ใช่การพิจารณาคำนโยบาย^๓ อันเป็นหน้าที่หลักของสภา บางครั้งตั้งกระทู้ถามเกี่ยวกับงานประจำ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานและการบริการประชาชน ทำให้เห็นว่าสมาชิกสภาบางส่วนไม่เข้าใจหน้าที่ของตน^๔

^๑ รัชช ธานีมิตร, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒๘.

^๒ สัมภาษณ์ นายประทีป ปฐมชัยวัฒน์ หัวหน้าสำนักปลัด เมืองพัทยา, วันเดียวกัน

^๓ สัมภาษณ์นายสุธรรม พันธุ์ศักดิ์ สมาชิกสภา เมืองพัทยา (แต่งตั้ง), วันเดียวกัน.

^๔ สัมภาษณ์นายสนม คุณเจริญ สมาชิกสภา เมืองพัทยา (เลือกตั้ง), วันเดียวกัน.

นอกจากนั้น บางครั้งยังมีผู้ไม่ยอมรับมติของสภา ซึ่งแสดงถึงความเจตนาในก้านการ เมือง
ยังมีน้อย^๑ โดยที่ความสำเร็จหรือล้มเหลวของการบริหารเมืองพัทยา ส่วนหนึ่งมาจาก
สภา เมืองพัทยา ที่จะต้องประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถ และความเสียสละสูง
ฉะนั้น วิธีการ เลือกตั้งและแต่งตั้งสมาชิกที่มีคุณสมบัติ เหมาะสมในระยะแรก จึง เป็นสิ่ง
จำเป็นอย่าง

นายก เมืองพัทยา

ที่จริงตำแหน่งและฐานะของนายกเมืองพัทยา มีเพียง เพื่อเป็นเกียรติและเป็น
ศรีสง่าแก่เมืองพัทยา แต่หากการคัดเลือกตัวผู้ดำรงตำแหน่งนี้ ทำเฉพาะในหมู่สมาชิกสภา
เมืองพัทยา อาจทำให้สมาชิกสภาที่มีอิทธิพลได้รับแต่งตั้งให้ เป็นนายกเมืองพัทยาก็ได้ ซึ่ง
อาจไม่ตรงกับความรู้สึกของคนบางกลุ่ม และอาจทำให้ราษฎรคิดว่านายกเมืองพัทยา
มีชื่อ เป็นตัวแทนของ เขาทั้งหมด และอาจไม่ภาคภูมิใจในความเป็นศรีสง่าของนายกเมือง
พัทยาก็ได้ แต่หากจะให้เลือกตั้งโดยตรง ก็อาจทำให้นายกเมืองพัทยามีเสียงแข็งและ
ถือความนิยมของราษฎร เข้ามามากกว่าการบริหาร เมืองพัทยาได้

การได้ตัวนายกเมืองพัทยา จึง เป็นสิ่งสำคัญ หากผู้ดำรงตำแหน่งไม่เข้าใจระบบ
ไม่รู้จักขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน^๒ มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม^๓ และต้องการ
มีอำนาจ เช่นเดียวกับนายกเทศมนตรีในระบบเทศบาลแล้ว อาจเป็นผลให้อยากยกเลิกการ
บริหารงานระบบนี้ แล้วใช้ระบบบริหารแบบเทศบาลแทนก็ได้

^๑ สัมภาษณ์นายสนม คุุเจริญ, สมาชิกสภาเมืองพัทยา (เลือกตั้ง) , วันเดียวกัน.

^๒ สัมภาษณ์นายประทีป ปทุมชัยวัฒน์, หัวหน้าสำนักปลัดเมืองพัทยา, วันเดียวกัน.

^๓ สัมภาษณ์นายชัชวาลิ พัฒนสิน, สมาชิกสภาเมืองพัทยา (เลือกตั้ง), วันเดียวกัน.

ปลัด เมืองพัทยา

ตำแหน่งนี้เป็นส่วนสำคัญยิ่งต่อการบริหาร เมืองพัทยา ผู้เข้าดำรงตำแหน่งนี้ จะต้องมีความรู้ความสามารถ และบุคลิกก็มากด้วย งานของ เมืองพัทยาจึงจะเจริญ และเมื่อสรรหาตัวบุคคลมาได้แล้ว จะต้องตั้งใจให้อยู่ปฏิบัติงานนาน ๆ ไม่ลาออกเสียกลางคัน แต่อย่างไรก็ตาม เรายังไม่มีตัวบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการบริหารงานเทศบาล แท้จริง จนถึงขั้นถือ เป็นอาชีพได้ และคาดหวังแทนปลัด เมืองพัทยาก็น้อย ไม่ตั้งใจคนให้เข้ามาดำรงตำแหน่งตั้ง โท่กล้าแล้ว และปัญหาในการ เลือกสรรตัวบุคคลที่สภา เป็นผู้เลือก แต่งตั้ง ซึ่งอาจเอาพรรคพวกของตน เข้าดำรงตำแหน่งโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมก็ได้

ในระยะแรกของการตั้ง เมืองพัทยา กระทรวงมหาดไทย ได้แต่งตั้งตัวบุคคลให้ดำรงตำแหน่งนี้ แต่โดยที่เป็นข้าราชการจึงรักษาน้ำใจคนมากไป ^๑ รุ้ระเบียบ ^๒ และหลักการบริหาร ^๓ น้อยเกินไป จึงทำให้การบริหารเมืองพัทยา ประสบอุปสรรคบ้าง แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ได้รับแต่งตั้งดังกล่าว ก็สามารถบริหารงานเมืองพัทยาจนผ่านพ้นไปด้วยดี และต่อมาก็มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งนี้ใหม่ โดยการแต่งตั้งจากสภา เมืองพัทยา กล่าวคือ นายกเมืองพัทยา เป็นผู้เสนอชื่อและสภา เมืองพัทยามีมติเลือก ฉะนั้น ปลัด เมืองพัทยา ซึ่งเคยเป็นนักการเมืองมาก่อน จึงเข้ามาในลักษณะที่อาจ เรียกได้ว่า เข้ามาโดยการ เมือง จึงอาจ เป็นไปได้ที่จะเอาใจสภา เมืองพัทยา และนายกเมืองพัทยา ^๔ โดยอาจไม่คำนึงถึง

^๑ สัมภาษณ์นายสมหมาย ลากอนันต์, ผู้ช่วยหัวหน้ากองการศึกษา เมืองพัทยา, วันเดียวกัน.

^๒ สัมภาษณ์นายสนม คูเจริญ, สมาชิกสภา เมืองพัทยา (เลือกตั้ง), วันเดียวกัน.

^๓ สัมภาษณ์นายสุชาติ ธรรมมงคล, ปลัดจังหวัดชลบุรี, วันเดียวกัน

^๔ สัมภาษณ์นายประทีป ปฐมชัยวัฒน์ หัวหน้าสำนักปลัด เมืองพัทยา, วันเดียวกัน.

ความถูกต้องและผลที่จะเกิดขึ้นกับระบบ ฉะนั้น การปฏิบัติงานประจำบางเรื่อง ซึ่ง ปลัดเมืองสามารถดำเนินการได้ ก็มีได้ดำเนินการแต่กลับให้นายกเมืองพัทยาดำเนินการ หรือลงนามในหนังสือราชการ ซึ่งมีใช้อำนาจหน้าที่ของนายกเมืองพัทยาแต่อย่างใด^๑ ทั้งนี้ หากผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว เป็นนักการเมือง อาจเป็นไปได้ที่เข้ามา เพื่อหวังผล ที่จะใช้ เป็นฐานหรือ เป็นประโยชน์ทางการเมืองต่อไป^๒ และหากผู้ดำรงตำแหน่ง ดังกล่าว ทำตัวเป็นผู้นำทางการเมือง ก็นับว่าผิดหลักการบริหาร ระบบนี้ว่า ผู้จัดการ เทศบาลต้องไม่ เป็นผู้นำทางการเมือง และอาจมีการ เน้นระบบพรรคพวกและระบบการเมืองได้ ซึ่งน่าจะ เป็นผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างสภาเมือง และปลัดเมืองพัทยา เป็นการ รวมตัว เพื่อผลประโยชน์

ฉะนั้น ผู้ดำรงตำแหน่งนี้ จึงควรมาจากนักบริหารหรือนักปกครองที่รู้ระเบียบ กฎหมายเป็นอย่างดี มีความบริสุทธิ์ใจที่จะมาพัฒนา เมือง ไม่อยู่ที่อาศัยอำนาจของนักการเมือง และไม่ควรมาจากนักวิชาการสาขาใดสาขาหนึ่งโดยเฉพาะ^๓

พนักงาน เมืองพัทยา

กล่าวแล้วว่า พนักงานเมืองพัทยา เป็นส่วนสำคัญของการบริหารงานระบบนี้มิใช่น้อย หากไม่ตั้งใจหมั่นในการปฏิบัติหน้าที่แล้ว อาจ เป็นอุปสรรคต่อการบริหารเมืองพัทยาได้ จึงควร คัด เลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถให้มาปฏิบัติหน้าที่^๔ หากคัด เลือกบุคคลที่มีปัญหาไปอยู่

^๑ สัมภาษณ์บุคคลคนเดียวกัน, วันเดียวกัน.

^๒ สัมภาษณ์นายสมหมาย ลาภอนันต์, ผู้ช่วยหัวหน้ากองการศึกษา, วันเดียวกัน.

^๓ สัมภาษณ์นายสุธรรม พันธุ์ศักดิ์, สมาชิกสภา เมืองพัทยา (แต่งตั้ง), วันเดียวกัน.

^๔ สัมภาษณ์ พ.ศ.ท.นพดล สมบูรณ์ทรัพย์, สมาชิกสภา เมืองพัทยา, วันเดียวกัน.

^๕ สัมภาษณ์นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน ผู้ช่วยผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น, วันเดียวกัน.

ก็อาจไปสร้างปัญหาให้เกิดขึ้นอีก^๑ โดยเฉพาะผู้ที่พบเหตุการณ์ไม่เหมาะสม มีผลประโยชน์ และปฏิบัติงานอย่างไรประสิทธิภาพ ซึ่งอาจทำให้รูปแบบที่มีอยู่แล้ว เสียไปก็ได้

เมื่อพิจารณาตัวพนักงานเมืองพัทยา เห็นได้ว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีคุณวุฒิ ทั้งอยู่ในวัยทำงาน ซึ่งสามารถที่จะสร้างสรรค์ความเจริญให้เมืองพัทยาต่อไปได้ ซึ่งความจริงก็เป็นเช่นนั้น^๒ แต่อย่างไรก็ตาม ความเคยชินกับระบบเทศบาลและมิได้ มาปฏิบัติหน้าที่ ณ เมืองพัทยาค้วยความสมัครใจ อาจทำให้ประสิทธิภาพและความตั้งใจที่จะ ปฏิบัติงานลดลง^๓ และเนื่องจากพนักงานเมืองพัทยาส่วนใหญ่มาจากที่ต่างกัน บางก็มี ผลประโยชน์ และคำนึงถึง เรื่องส่วนตัวทั้ง เป็นคนถิ่นอื่น ความเสียสละที่จะให้กับเมืองพัทยา จึงมีน้อย^๔ อย่างไรก็ตาม สรุปได้ว่าแม้พนักงานเมืองพัทยามีน้อย^๕ แต่ ก็มีประสิทธิภาพตามสมควร ทั้งนี้หากมองแง่ธุรกิจการมีพนักงานน้อยไม่มีปัญหา แต่จะต้อง พึ่ง เล็ง คำนึงคุณภาพขณะ เกี่ยวกันก็ควรให้ค่าตอบแทนสูง^๖

^๑ สัมภาษณ์นายสุชาติ ชรรวมงคล, ปลัดจังหวัดชลบุรี, วันเดียวกัน.

^๒ สัมภาษณ์นายบุญสม นนทะโชติ, หัวหน้ากองการศึกษา เมืองพัทยา, วันเดียวกัน.

^๓ สัมภาษณ์นายบุญสม นนทะโชติ, วันเดียวกัน.

^๔ สัมภาษณ์นายสมหมาย ลากอนันต์, วันเดียวกัน.

^๕ สัมภาษณ์นายสนม คุณเจริญและนายชัยวุฒิ พันธ์สิน สมาชิกสภา เมืองพัทยา (เลือกตั้ง), วันเดียวกัน.

^๖ สัมภาษณ์นายสุธรรม พันธุ์ศักดิ์, สมาชิกสภา เมืองพัทยา (แต่งตั้ง), วันเดียวกัน.

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ สามารถสรุปได้ว่า

๑. ในด้านโครงสร้างของ เมืองพัทยา ซึ่งใช้ระบบผู้จัดการ เทศบาล หรือนักบริหารอาชีพ ซึ่งนำมาดัดแปลง เรียกว่าเสียใหม่ว่า "เมืองพัทยา" และเรียกองค์กรทั้งสภาและผู้บริหารว่า "สภา เมืองพัทยา" อันเป็นนายกเมืองพัทยา เป็นผู้นำพิธีการ และ "ปลัดเมืองพัทยา" เป็นฝ่ายบริหารนั้น นับว่า เป็นสิ่งที่เหมาะสมที่จะนำมาแก้ไขปัญหาของเมืองพัทยา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากระบบดังกล่าว ทำให้เกิดความคล่องตัวในการแก้ปัญหาในการบริหารงาน เพราะสามารถสั่งการได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพดังได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น นอกจากนี้ระบบยังมุ่งหานักบริหารอาชีพ ซึ่งมีความรู้ความสามารถเข้ามาบริหารงาน เช่นเดียวกับผู้จัดการในระบบธุรกิจ ซึ่งเป็นผลให้หน่วยงานนั้นมีความเจริญก้าวหน้า แต่อย่างไรก็ตาม ในกรณีของ เมืองพัทยา เป็นหน่วยราชการ และบริหารงานและปฏิบัติงานโดยเจ้าหน้าที่ซึ่ง เคยชินกับระบบราชการ ซึ่งอาจทำให้ระบบนี้ไม่ได้ผลเท่าที่ควร นอกจากนั้นอิทธิพลของระบบราชการและการควบคุมเมืองพัทยาในด้านต่าง ๆ ซึ่งแม้ไม่มากนัก แต่ในฐานะของผู้ปฏิบัติ ซึ่งอยู่ใกล้ชิดปัญหาในท้องถิ่น ย่อมต้องการสั่งการและแก้ปัญหาด้วยความรวดเร็ว แต่เมื่อมาติดขัดด้วยระเบียบกฎหมายและขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าแล้ว อาจทำให้เห็นว่าระบบดังกล่าวไม่สามารถที่จะแก้ปัญหของท้องถิ่นได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพตามที่กล่าวกันไว้แต่อย่างใด และยิ่งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติไม่มีอำนาจที่สมมูลกับหน้าที่และความรับผิดชอบได้อย่างฉับพลันแล้ว ก็ยิ่งทำให้คู่คล้ายกับว่า ระบบนี้ล้มเหลวมากยิ่งขึ้น ฉะนั้น เมื่อพิจารณาในแง่กระบวนการบริหารแล้ว เห็นได้ว่า โครงสร้างของ เมืองพัทยา ไม่เป็นปัญหาจนทำให้เกิดอุปสรรคต่อการบริหาร เมืองพัทยาแต่อย่างใด เพราะ เมืองพัทยายังสามารถที่จะกำหนดนโยบายการบริหารได้ และสามารถที่จะออกข้อบัญญัติต่าง ๆ มาบังคับใช้ในท้องถิ่นได้ แม้ว่าอำนาจการบังคับใช้ให้เกิดผลตามความประสงค์จะมีปัญหา เนื่องจากมีอำนาจจำกัดก็ตาม และแม้การบริหารงานตามแผน จะยังไม่ประสบผลสำเร็จเต็มที่นัก แต่ก็เห็นว่าสามารถบริหารงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้โดยจะต้องหาทางขจัดปัญหาและอุปสรรคที่แท้จริง และจะต้องปรับปรุงคุณภาพของตัวบุคคลและแก้ไขระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องและ เป็นอุปสรรคเสียก่อน

๒. ในคําให้การควบคุม เมืองพัตยานัน เห็นได้ว่า ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคคือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และผู้ว่าราชการจังหวัด มิได้ควบคุม เมืองพัตยามากเกินไปแต่อย่างใด

จากที่กล่าวมานี้ อาจเป็นไปได้ว่า ความไม่แจ่มชัดของการรวมอำนาจ มอบอำนาจ และการกระจายอำนาจความเป็นอิสระ การบริหารที่เมืองพัตยาพึงมี ทำให้แนวความคิดและหลักการกับความรู้สึกของผู้ปฏิบัติขัดกัน คูคล้ายกันว่าถูกควบคุมมากไป นอกจากนั้นอาจ เป็นไปได้ว่า ยังไม่ได้มีการทำความเข้าใจและปรับปรุงระบบและกระบวนการบริหารของ เมืองพัตยา ทำให้เกิดปัญหาในคําความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลาง จังหวัดกับ เมืองพัตยา และระหว่างสภา กับ ปลัด เมือง

๓. ในคําในคุณภาพ พนักงานเมืองพัตยาก็นับว่าอยู่ในขั้นที่จะบริหาร เมืองพัตยา ให้มีประสิทธิภาพได้ แต่เนื่องจากการบริหาร เมืองพัตยามีภาวะจำกัดหลายประการ ฉะนั้น จึงต้องพัฒนาสมรรถภาพความสามารถของพนักงาน เมืองพัตยาให้มีความสามารถในการบริหาร และการปกครองในภาวะจำกัดต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด และจะต้องสร้างความ สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อท้องถิ่นให้มากที่สุด

หากจะสรุปให้สั้นที่สุด ก็จะได้เห็นว่า สาเหตุที่แท้จริงของปัญหานั้นอยู่ที่พฤติกรรม เบี่ยงเบนของบุคคลหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเมืองพัตยา ทำให้ปัญหาต่าง ๆ ขยายตัวออกไปนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

จากที่กล่าวมา เห็นได้ว่า รัฐบาลตั้ง เมืองพัตยาขึ้นมากโดยอาจมิได้เตรียมการ เกี่ยว กับเรื่องนั้นในทุกคํา ทั้งคํา รัฐบาล คํา ข้าราชการ คํา ผู้จะปฏิบัติหน้าที่ใน เมืองพัตยา และ คํา ประชาชนให้พร้อม ฉะนั้น เมื่อคําเนินการบริหารไประยะหนึ่งจึงเกิดปัญหาหลายประการ ทั้งปัญหาภายในนอกของ เมืองพัตยาที่ไม่สามารถและไม่มีความจำเป็นที่จะจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับปัญหาภายในอื่นเนื่องมาจากระบบบริหาร ไม่คล่องตัว และไม่มีประสิทธิภาพตามที่ควรจะเป็น เนื่องจากขาดอำนาจเด็ดขาดตาม กฎหมายที่จะใช้แก้ไขปัญหา

ฉะนั้น ในการแก้ปัญหาของเมืองพัทยา จะต้องประกอบด้วยความร่วมมือจากหลายฝ่าย โดยมีรัฐบาล เป็นผู้ประสานงานและสั่งการ และควรต้องดำเนินการดังนี้

๑. การวางนโยบาย

๑.๑ รัฐบาลจะต้องวางนโยบายหรือกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารการปกครอง เมืองพัทยาให้แน่ชัดว่ารัฐบาลมีแนวทางที่จะดำเนินการ เกี่ยวกับเมืองพัทยาอย่างไร หากประสงค์จะให้ เมืองพัทยาเป็นเมืองพิเศษสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้เมืองพัทยา เป็นเมืองท่องเที่ยว ซึ่งจะทำรายได้ให้ประเทศเป็นที่เชิดหน้าชูตา และเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวต่างประเทศแล้ว ก็จะต้องวางนโยบายในลักษณะที่จะส่งเสริมให้เมืองพัทยาสามารถที่จะบริหารงานได้อย่าง ยึดหยุ่นและมีอิสระในการกำหนดนโยบายการตัดสินใจตามลักษณะปัญหาของท้องถิ่นอย่างรวดเร็ว คล่อง กว้าง และประสิทธิภาพทรงความเจตนารมณ์ของการจัดตั้งเมืองพัทยา และสอดคล้องกับหลักการบริหาร เมืองพัทยาตามระบบผู้จัดการ เทศบาล

๑.๒ รัฐบาลโดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทย จะต้องทำการประชาสัมพันธ์ และทำความเข้าใจกับส่วนราชการทุกหน่วยรวมทั้งประชาชนทั่วไปให้เข้าใจในหลักการ โครงสร้าง บทบาท อำนาจหน้าที่ และภารกิจของเมืองพัทยา รวมทั้งอำนาจหน้าที่ขององค์กรแต่ละองค์กรด้วย ทั้งนี้ หากได้ทำความเข้าใจเรื่องดังกล่าวข้างต้นแล้ว ความสับสนเกี่ยวกับการบริหาร เมืองพัทยาอาจจะลดลง

๑.๓ ในกรณีที่การบริหารท้องถิ่นระบบนี้โดยลี้ รัฐบาลควรขยายระบบบริหารดังกล่าว ให้ แพร่หลายยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องขึ้นอยู่กับการประเมินสภาพอย่างถูกต้อง และหากรัฐบาลจะดำเนินการต่อไป ควรจะได้เตรียมประชาชนใหม่ทัศนคติที่ถูกต้องระบบนี้จะต้องเตรียมพนักงาน รวมทั้งเตรียมการใน ด้านต่าง ๆ ให้พร้อมกว่าที่เป็นมา และจะต้องขจัดปัญหาและอุปสรรคที่ขัดขวางระบบบริหารนี้ให้หมดสิ้นไป โดยเฉพาะในค่านกฎหมาย และในค่านอื่น ๆ รวมทั้งสนับสนุนให้นักบริหารอาชีพได้เข้ามาทำหน้าที่ด้วย

๑.๔ การแต่งตั้งบุคคลใหม่ปฏิบัติงานในเมืองพัทยา จะต้องคำนึงถึงคุณภาพของคนและสรรหา คนที่มีความรู้ความสามารถใหม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสมกับสภาพเมือง

๑.๕ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้เมืองพัทยา รัฐบาลควรเพิ่มประเภทภาษีให้เมืองพัทยา มากยิ่งขึ้น และสามารถจัดเก็บและนำมาใช้พัฒนาเมืองพัทยาโดยตรง โดยเฉพาะควรให้เมืองพัทยาจัดเก็บ ภาษีการท่องเที่ยวด้วย ในส่วนของเมืองพัทยาควรปรับปรุงและหาแหล่งรายได้เพิ่มเติม และจะต้อง

สำรวจจัดทำและปรับปรุงแผนที่ภาษีให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้การจัดเก็บภาษีเป็นไปอย่างยุติธรรมและรัดกุมยิ่งขึ้น

๒. งานโครงสร้าง

เพื่อเป็นการเสริมการวางนโยบายข้างต้นให้มีประสิทธิภาพ ควรต้องดำเนินการดังนี้

๒.๑ รัฐบาล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเมืองพัทยา จะคงวางแนวนโยบายที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การรวมหน่วยงานสาธารณูปโภคทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นกิจการไฟฟ้า, ประปา หรือ โทรศัพท์ ฯลฯ ให้รวมอยู่ใน และขึ้นกับเมืองพัทยาให้ได้ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถกำหนดนโยบายและสนนงปัญหาของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง รวดเร็ว เหมาะสมกับลักษณะและสภาพของเมือง

๒.๒ ต้องปรับปรุงการแบ่งส่วนบริหาร เสียใหม่ ให้มีพนักงานประจำสูงสุดรับผิดชอบการบริหารงานประจำและกลั่นกรองงานจนถึงระดับปลัดเมืองพัทยา การปรับปรุงบทบาทหน้าที่คานนี้ของหัวหน้าสำนักปลัดเมืองพัทยาเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง

๒.๓ ชื่อฝ่ายบริหารบางชื่อ อาจทำให้เกิดความเข้าใจสับสน เนื่องจากสังคมไทยยังชินกับระบบราชการ ดังนั้นแม้จะนำระบบผู้จัดการเทศบาล ซึ่งเป็นท่านองเดียวกับระบบธุรกิจมาใช้บริหารเมืองพัทยา ก็จำเป็นต้องเปลี่ยนชื่อผู้บริหารให้คล้ายกับชื่อผู้ดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ในระบบราชการ โดยเฉพาะเรียกผู้บริหาร ซึ่งเป็นผู้จัดการเทศบาลว่า "ปลัดเมืองพัทยา" และเรียกผู้นำคานพิชิตการว่า "นายกเมืองพัทยา" ทำให้ระบบผู้จัดการเทศบาลที่นำมาใช้แตกต่างจากในต่างประเทศบาง หากเรียกว่า "ผู้จัดการเทศบาล" หรือชื่ออื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน อาจทำให้ไม่เข้าใจและไม่เป็นที่ยอมรับของพนักงานเมืองพัทยาหรือคนส่วนใหญ่ที่ยังคุ้นเคยกับระบบราชการ ฉะนั้น ควรใช้ชื่อ "ปลัดเมืองพัทยา" ตามเดิมแก่สำหรับชื่อ "นายกเมืองพัทยา" เนื่องจากเป็นผู้นำคานพิชิตการ อาจเปลี่ยนชื่อเป็น "ประธานสภาเมืองพัทยา" เพื่อให้สอดคล้องกับภาระกิจที่ปฏิบัติ และนิยมใช้กันทั้งในสภาระดับชาติ และท้องถิ่น

สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันที่ ๒๐๗ พฤษภาคม ๒๕๒๕

๒.๘ ค่าจ้างปลัดเมือง และรองปลัดเมืองพัตยา ควรปรับปรุงเสียใหม่ให้เหมาะสม ทั้งนี้ โดยคำนึงนโยบายหน้าที่ ความรับผิดชอบ ปริมาณและคุณภาพของงานเป็นสำคัญ

๓. คานกฏหมายที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น และปัญหาในการบริหารเมืองพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเป็นอุปสรรคโดยเฉพาะ

๓.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล จะต้องแก้ไขให้ปลัดเมืองพัตยา มีอำนาจปกครองบังคับบัญชาอย่างแท้จริง

๓.๒ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานเมืองพัตยา จะต้องให้อำนาจเมืองพัตยาในชั้นเด็ดขาดและมากพอที่จะทำให้มีปฏิบัตินาที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอำนาจที่จะจับกุมผู้กระทำความผิดหรือจัดการกับผู้ละเมิดกฎหมาย

๓.๓ กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารเมืองพัตยา ควรกำหนดบทลงโทษสมาชิกสภาเมืองพัตยา และปลัดเมืองพัตยา กรณีการก้าวก่ายอำนาจกันไว้วางย ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน

๔. การฝึกอบรม

เพื่อให้การบริหารงานเมืองพัตยาดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ กรมการปกครอง วิทยาลัยการปกครอง และสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย รวมทั้งเมืองพัตยาเอง จะต้องจัดให้มีการฝึกอบรม สัมมนา สมาชิกสภาเมืองพัตยา ผู้บริหารเมืองพัตยา และพนักงานเมืองพัตยาทุกระดับ เพื่อให้แต่ละฝ่ายได้เข้าใจขอบเขตอำนาจหน้าที่และภาระกิจของตน ความที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ จะได้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีความสำนึกในความรับผิดชอบของตน ไม่หลงล่าถอยก่ายอำนาจหน้าที่ของฝ่ายอื่น โดยเฉพาะสมาชิกสภาเมืองพัตยา และปลัดเมืองพัตยาควรเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับหลักการบริหาร การปกครองให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งจะต้องเสริมสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นด้วย

๕. การวางแผนพัฒนาเมืองพัทยา

เพื่อให้การบริหาร เมืองพัทยาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เมืองพัทยาคอยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการปกครอง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมการจราจร ควบคู่ไปกับการวางแผนพัฒนาเมืองพัทยา ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว

แผนระยะสั้น ควรจัดทำขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของเมืองพัทยาโดยเฉพาะปัญหากลางนอก เช่น ปัญหาเกี่ยวกับภาพพจน์ของเมืองในทางลบ อันเนื่องมาจากเด็กชอทาน เด็กจรจัด ฯลฯ ซึ่งทำความเดือดร้อนให้แก่ท่องเที่ยว ปัญหาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล ปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเกี่ยวกับคดีอาญาในกานชีวิต ความปลอดภัยและทรัพย์สิน และปัญหาลานสาธารณูปโภคอื่น ๆ นอกจากนั้นจะคงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เร่งรัดการจัดเก็บภาษีอย่างจริงจังเพื่อเพิ่มรายได้ให้เมืองพัทยา ฯลฯ โดยการวางแผนดังกล่าว จะคงกำหนดตัวผู้รับผิดชอบ และวิธีดำเนินการแก้ไขปัญหาไว้อย่าง

แผนระยะยาว เมืองพัทยาคงจัดทำแผนระยะยาว เพื่อพัฒนาเมืองพัทยา ซึ่งอาจเป็นระยะ ๕ ปี ทั้งนี้คงความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวแล้ว โดยแผนนี้จะคงสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดด้วย รายละเอียดในการทำแผนดังกล่าว จะคงพิจารณารวมกันหลายฝ่าย และคงดำเนินการด้วยความรอบคอบ โดยให้ครอบคลุมปัญหาทุกด้าน และกำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการพัฒนา โดยมีแผนงานหรือโครงการและงบประมาณสนับสนุน และจะคงมีการติดตามและประเมินผลทุกระยะกัวย ทั้งนี้ จะคงมีการปฏิบัติตามแผนอย่างคอบเนื่องและจริงจัง

หากรัฐบาลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร เมืองพัทยา มีความจริงใจต่อเมืองพัทยา และมุ่งให้เมืองพัทยาสามารถแก้ปัญหาของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ก็คงคงแก้ปัญหาและขจัดอุปสรรคของเมืองพัทยาที่เกิดขึ้นจากปัจจัยด้านต่าง ๆ ดังกล่าวให้ไ้ เพื่อให้การบริหารงานระบบนี้มีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายที่ไ้ตั้ง เมืองพัทยาย่างแท้จริง